

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 28ης Σεπτεμβρίου 2023 *

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των καταναλωτών – Οδηγία 2011/83/ΕΕ – Άρθρο 2, σημείο 14 – Οδηγία (ΕΕ) 2019/771 – Άρθρο 2, σημείο 12 – Εμπορική εγγύηση – Προδιαγραφές ή οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης του πωληθέντος αγαθού που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση – Ανάλυση εκ μέρους του εγγυητή υποχρέωσης η οποία συναρτάται με την ικανοποίηση του ενδιαφερομένου καταναλωτή από το αγορασθέν αγαθό – Εξακρίβωση της μη ικανοποίησης του εν λόγω καταναλωτή»

Στην υπόθεση C-133/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Φεβρουαρίου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

LACD GmbH

κατά

BB Sport GmbH & Co. KG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Jürimäe, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, N. Piçarra (εισηγητή), N. Jääskinen και M. Gavalec, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η LACD GmbH, εκπροσωπούμενη από τον S. Kuhn, Rechtsanwalt,
- η BB Sport GmbH & Co. KG, εκπροσωπούμενη από τον C. Rohnke, Rechtsanwalt,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Noll-Ehlers, την I. Rubene και τον N. Ruiz García,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Μαρτίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ 2011, L 304, σ. 64), καθώς και του άρθρου 2, σημείο 12, της οδηγίας (ΕΕ) 2019/771 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ, και την κατάργηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ (ΕΕ 2019, L 136, σ. 28).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της LACD GmbH και της BB Sport GmbH & Co. KG σχετικά με τη νομιμότητα δήλωσης που έχει τοποθετηθεί επί προϊόντων τα οποία εμπορεύεται η LACD.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2011/83

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 4, 5 και 7 της οδηγίας 2011/83 έχουν ως ακολούθως:
    - «(4) [...] Η εναρμόνιση ορισμένων πτυχών των εξ αποστάσεως και εκτός καταστήματος συναπτόμενων συμβάσεων είναι αναγκαία για την προαγωγή μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς των καταναλωτών που επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας παράλληλα την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.
    - (5) [...] [Η] πλήρης εναρμόνιση της ενημέρωσης του καταναλωτή και το δικαίωμα υπαναχώρησης σε εξ αποστάσεως συμβάσεις και συμβάσεις εκτός εμπορικών καταστημάτων θα συμβάλουν σε ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και στην καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς των συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών.
- [...]

- (7) Η πλήρης εναρμόνιση ορισμένων βασικών ρυθμιστικών πτυχών θα πρέπει να αυξήσει σημαντικά την ασφάλεια δικαίου τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους εμπόρους. [...]»
- 4 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας, σκοπός της «είναι, μέσω της επίτευξης ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, να συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με την προσέγγιση ορισμένων πτυχών των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών για τις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων».
- 5 Στο άρθρο 2, σημείο 14, της οδηγίας ορίζεται ως «εμπορική εγγύηση» «κάθε ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του εμπόρου ή παραγωγού (“εγγυητής”) προς τον καταναλωτή, επιπλέον των νομικών του υποχρεώσεων σχετικά με την εγγύηση συμμόρφωσης, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή για αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση καθ’ οιονδήποτε τρόπο των αγαθών σε περίπτωση που αυτά δεν ικανοποιούν τις προδιαγραφές ή οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμες κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης».
- 6 Το άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Απαιτήσεις ενημέρωσης για συμβάσεις εξ αποστάσεως και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:
- «Πριν δεσμευθεί ο καταναλωτής με σύμβαση συναπτόμενη εξ αποστάσεως ή εκτός εμπορικού καταστήματος ή με οποιαδήποτε αντίστοιχη προσφορά, ο έμπορος παρέχει στον καταναλωτή τις ακόλουθες πληροφορίες με ευκρινή και κατανοητό τρόπο:
- [...]
- ιγ) κατά περίπτωση, την ύπαρξη και τους όρους εφαρμογής υπηρεσιών υποστήριξης του πελάτη μετά την πώληση, εξυπηρέτησης μετά την πώληση και εμπορικών εγγυήσεων·
- [...]».

Η οδηγία 2019/771

- 7 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 2019/771, σκοπός της «είναι να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς προβλέποντας συγχρόνως υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών [...]».
- 8 Στο άρθρο 2, σημείο 12, της οδηγίας ορίζεται ως «εμπορική εγγύηση» «κάθε ανάληψη υποχρέωσης του πωλητή ή παραγωγού (“εγγυητής”) έναντι του καταναλωτή, επιπλέον των νομικών υποχρεώσεων του πωλητή σχετικά με την εγγύηση συμμόρφωσης, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή για αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση καθ’ οιονδήποτε τρόπο των αγαθών σε περίπτωση που αυτά δεν ικανοποιούν τις προδιαγραφές ή οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμες κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης».
- 9 Το άρθρο 24, παράγραφος 2, της οδηγίας προβλέπει ότι οι διατάξεις της δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις συναφθείσες πριν την 1η Ιανουαρίου 2022.

Το γερμανικό δίκαιο

- 10 Σύμφωνα με το άρθρο 443, παράγραφος 1, του Bürgerliches Gesetzbuch (αστικού κώδικα), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: αστικός κώδικας), η ανάληψη συγκεκριμένης υποχρέωσης εκ μέρους του πωλητή, του παραγωγού ή άλλου τρίτου, η οποία περιέχεται σε δήλωση ή σε διαφήμιση που είναι διαθέσιμες κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης, συνιστά εγγύηση επιπλέον της εγγύησης συμμόρφωσης, η οποία προβλέπει την επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή την αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση καθ' οποιονδήποτε τρόπο του πωληθέντος αγαθού σε περίπτωση που αυτό δεν ικανοποιεί τις προδιαγραφές ή οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση.
- 11 Το άρθρο 479, παράγραφος 1, του αστικού κώδικα, αφενός, προβλέπει ότι μια δήλωση της εγγύησης, κατά την έννοια του άρθρου 443 του εν λόγω κώδικα, πρέπει να διατυπώνεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα και, αφετέρου, απαριθμεί τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 12 Η LACD διανέμει, μέσω επιχειρήσεων λιανικής πώλησεως και ηλεκτρονικού εμπορίου, είδη αθλητισμού και σωματικής άσκησης υπό το σήμα LACD. Στις κοντομάνικες μπλούζες της είχε τοποθετήσει, τουλάχιστον μέχρι το 2013, κρεμαστές ετικέτες («Hang-Tags») στις οποίες αναγραφόταν το ακόλουθο κείμενο (στο εξής: δήλωση LACD):

«Εγγύηση LACD

Κάθε προϊόν LACD συνοδεύεται από τη δική μας εγγύηση εφ' όρου ζωής. Εάν δεν είστε απόλυτα ικανοποιημένοι με οποιοδήποτε από τα προϊόντα μας, παρακαλούμε να το επιστρέψετε στο κατάστημα από το οποίο το αγοράσατε. Μπορείτε επίσης να το επιστρέψετε απευθείας στο “LACD”, αλλά μην ξεχάσετε να μας υποδείξετε από πού και πότε το αγοράσατε».

- 13 Τον Αύγουστο του 2018 η BB Sport, η οποία πωλεί είδη αθλητισμού και σωματικής άσκησης, αγόρασε διαδικτυακά μέσω «εικονικού» πελάτη («Testkäuferin») δύο κοντομάνικες μπλούζες με το σήμα LACD επί των οποίων είχαν τοποθετηθεί κρεμαστές ετικέτες που έφεραν τη δήλωση LACD.
- 14 Θεωρώντας ότι οι πληροφορίες που αναγράφονταν στις ετικέτες αυτές δεν πληρούσαν τις νόμιμες απαιτήσεις που ισχύουν για μια δήλωση εγγύησης, κατά την έννοια των άρθρων 443 και 479 του αστικού κώδικα, η BB Sport άσκησε ενώπιον του Landgericht München I (πρωτοδικείου Μονάχου I, Γερμανία) αγωγή με την οποία ζητούσε να υποχρεωθεί η LACD να παύσει να τοποθετεί την εν λόγω ετικέτα στα προϊόντα ενδύσεως παραγωγής της. Κατόπιν της απορρίψεως της αγωγής από το δικαστήριο αυτό, η BB Sport άσκησε έφεση ενώπιον του Oberlandesgericht München (εφετείου Μονάχου, Γερμανία), η οποία έγινε δεκτή.
- 15 Στη συνέχεια, η LACD άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Bundesgerichtshof (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, το οποίο εκτιμά ότι η επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης εξαρτάται τόσο από την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 όσο και από την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771, στο μέτρο που η αγωγή παραλείψεως αθέμιτης εμπορικής πρακτικής που βασίζεται στον κίνδυνο επανάληψής της στο μέλλον, όπως η υποβληθείσα στη διαφορά της κύριας δίκης,

μπορεί να γίνει δεκτή μόνον εάν η συμπεριφορά που προσάπτεται στην εναγομένη της κύριας δίκης αντίκειται στο δίκαιο του ανταγωνισμού που ισχύει όχι μόνον κατά τον χρόνο που έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά αλλά και κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως επί της αιτήσεως αναιρέσεως.

- 16 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει εκ προοιμίου ότι η διαπίστωση της παραβάσεως, εκ μέρους της LACD, των υποχρεώσεων ενημερώσεως που προβλέπονται στο άρθρο 479, παράγραφος 1, του αστικού κώδικα προϋποθέτει ότι η ανάληψη υποχρεώσεως αποδοχής του επιστραφέντος προϊόντος ενδύσεως σε περίπτωση μη ικανοποίησης του καταναλωτή, η οποία περιέχεται στη δήλωση LACD, συνιστά «εγγύηση», κατά την έννοια του άρθρου 443, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα, διάταξη με την οποία μεταφέρθηκε στο γερμανικό δίκαιο η έννοια της «εμπορικής εγγυήσεως» περί της οποίας γινόταν λόγος στην οδηγία 1999/44/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών (ΕΕ 1999, L 171, σ. 12), και η οποία, από την 1η Ιανουαρίου 2022, ευρίσκει έρεισμα στο άρθρο 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, ακόμη και αν η «ικανοποίηση του καταναλωτή από το αγορασθέν προϊόν» δεν εμπίπτει στις «προδιαγραφές του πωληθέντος αγαθού», ωστόσο θα μπορούσε να συνιστά «άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης», κατά την έννοια του άρθρου 443, παράγραφος 1, του αστικού κώδικα. Διευκρινίζει ότι το δεύτερο αυτό κριτήριο προστέθηκε στην εν λόγω διάταξη με ισχύ από τις 13 Ιουνίου 2014, προκειμένου να μεταφερθεί στο γερμανικό δίκαιο η έννοια της «εμπορικής εγγυήσεως» του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83.
- 18 Σύμφωνα με την ως άνω διάταξη, ούτε από το γράμμα ούτε από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται το άρθρο 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 ή το άρθρο 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771 μπορεί να συναχθεί χωρίς αμφισημία ότι η μη «ικανοποίηση του καταναλωτή από το αγορασθέν προϊόν» συνιστά «άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρ[ε]ται στη δήλωση της εγγυήσεως», κατά την έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων, γεγονός που, αν αποδειχθεί, είναι ικανό να επιφέρει την επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή την αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση καθ' οιονδήποτε τρόπο του οικείου προϊόντος, δίχως η μη ικανοποίηση να πρέπει να σχετίζεται με την κατάσταση ή με τα χαρακτηριστικά του αγορασθέντος προϊόντος.
- 19 Εντούτοις, αφ' ης στιγμής ο επιδιωκόμενος από τις οδηγίες 2011/83 και 2019/771 σκοπός της επίτευξης ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών συνηγορεί υπέρ της κατά τα ανωτέρω ερμηνείας, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται πώς πρέπει να αποδεικνύεται η μη «ικανοποίηση του καταναλωτή από το αγορασθέν προϊόν» ούτως ώστε να εφαρμόζεται η «εμπορική εγγύηση», κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 και του άρθρου 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771.
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται “άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης”, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 14, της [οδηγίας 2011/83] και του άρθρου 2, σημείο 12, της [οδηγίας 2019/771], σε περίπτωση που η ανάληψη υποχρέωσης από τον εγγυητή συναρτάται με περιστάσεις που αφορούν το πρόσωπο του καταναλωτή, ιδίως με την υποκειμενική του εκτίμηση όσον αφορά το αγορασθέν προϊόν (εν προκειμένω: την καταλειπόμενη στη

διακριτική του ευχέρεια ικανοποίησή του από το αγορασθέν προϊόν), χωρίς οι εν λόγω προσωπικές περιστάσεις να πρέπει να σχετίζονται με την κατάσταση ή με τα χαρακτηριστικά του αγορασθέντος προϊόντος;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα:

Πρέπει η μη πλήρωση των απαιτήσεων που συναρτώνται με περιστάσεις που αφορούν το πρόσωπο του καταναλωτή (εν προκειμένω: η ικανοποίησή του από τα αγορασθέντα προϊόντα) να μπορεί να διαπιστωθεί βάσει αντικειμενικών περιστάσεων;»

Επί του αιτήματος επανάληψης της προφορικής διαδικασίας

- 21 Κατόπιν της αναπτύξεως των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα στις 9 Μαρτίου 2023, η LACD, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Απριλίου 2023, ζήτησε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Προς στήριξη του αιτήματός της, η LACD προβάλλει, αφενός, ότι ο γενικός εισαγγελέας δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η ίδια δεν διαθέτει ηλεκτρονικό κατάστημα. Αφετέρου, η LACD εμμένει στην άποψή της ότι η ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771, την οποία ζητεί το αιτούν δικαστήριο, είναι κρίσιμη.
- 22 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημοσίως, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτούν την παρέμβασή του. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ούτε από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα ούτε από την αιτιολογία βάσει της οποίας αυτός καταλήγει στις εν λόγω προτάσεις. Περαιτέρω, ούτε ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου προβλέπουν ότι οι διάδικοι έχουν τη δυνατότητα να διατυπώνουν παρατηρήσεις σε απάντηση των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα. Επομένως, η διαφωνία οποιουδήποτε από τους ενδιαφερομένους με τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν συνιστά *per se* επαρκή λόγο για την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας (απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2021, *Beeren-, Wild-, Feinfrucht*, C-825/19, EU:C:2021:869, σκέψεις 24 έως 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 23 Εν προκειμένω, αφ' ης στιγμής, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως, η LACD απλώς αμφισβητεί ορισμένα σημεία των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα και απλώς διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου τους, δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 24 Προκαταρκτικώς, στο μέτρο που το αιτούν δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 2, αυτής, η οδηγία δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις συναφθείσες πριν την 1η Ιανουαρίου 2022. Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης σύμβαση πώλησεως κοντομάνικων μπλουζών συνήφθη τον Αύγουστο του 2018.

- 25 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστούν από κοινού τα δύο προδικαστικά ερωτήματα με τα οποία το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 έχει την έννοια ότι ο όρος «εμπορική εγγύηση» περιλαμβάνει, ως «οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρ[ε]ται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμη[η] κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης», και την ανάληψη, εκ μέρους του εγγυητή έναντι του ενδιαφερομένου καταναλωτή, υποχρέωσης η οποία συναρτάται με περιστάσεις που αφορούν το πρόσωπο του καταναλωτή, όπως η ικανοποίησή του από το αγορασθέν αγαθό βάσει υποκειμενικής εκτιμήσεως, και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πώς πρέπει να αποδεικνύονται οι περιστάσεις αυτές προκειμένου να εφαρμόζεται η εν λόγω εμπορική εγγύηση.
- 26 Στο άρθρο 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 ορίζεται ως «εμπορική εγγύηση» «κάθε ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του εμπόρου ή παραγωγού (“εγγυητής”) προς τον καταναλωτή, επιπλέον των νομικών του υποχρεώσεων σχετικά με την εγγύηση συμμόρφωσης, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή για αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση καθ' οιονδήποτε τρόπο των αγαθών σε περίπτωση που αυτά δεν ικανοποιούν τις προδιαγραφές ή οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμες κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης».
- 27 Συναφώς, επισημαίνεται κατ' αρχάς ότι το γράμμα του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 δεν περιέχει κανένα στοιχείο ικανό να αποκλείσει από το πεδίο εφαρμογής του τυχόν ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του εγγυητή η οποία συναρτάται με την «ικανοποίηση του καταναλωτή από το αγορασθέν προϊόν» με βάση την υποκειμενική εκτίμησή του.
- 28 Συγκεκριμένα, αφενός, στη διάταξη αυτή γίνεται μνεία σε «κάθε ανάληψη υποχρέωσης» εκ μέρους του εγγυητή προς τον ενδιαφερόμενο καταναλωτή, «επιπλέον των νομικών του υποχρεώσεων σχετικά με την εγγύηση συμμόρφωσης». Αφετέρου, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 30 των προτάσεών του, η ουδέτερη και γενική έκφραση «οποιαδήποτε άλλη απαίτηση» είναι δυνατόν να περιλαμβάνει τη μη ικανοποίηση των υποκειμενικών προσδοκιών του καταναλωτή όσον αφορά το αγορασθέν αγαθό, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε αντικειμενική εκτίμηση που σχετίζεται με τα χαρακτηριστικά ή τις ιδιότητες του τελευταίου.
- 29 Περαιτέρω, όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο ιγ', της οδηγίας 2011/83, η κοινοποίηση των σχετικών με την «εμπορική εγγύηση» πληροφοριών συγκαταλέγεται στις προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή υποχρεώσεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση της προσυμβατικής ενημέρωσης του ενδιαφερομένου καταναλωτή. Ωσαύτως, το άρθρο 6 της οδηγίας επιβάλλει σε κάθε έμπορο να παρέχει στον καταναλωτή με ευκρινή και κατανοητό τρόπο, πριν δεσμευθεί ο καταναλωτής με σύμβαση συναπτόμενη εξ αποστάσεως ή εκτός εμπορικού καταστήματος ή με οποιαδήποτε αντίστοιχη προσφορά, τις πληροφορίες που αφορούν, κατά περίπτωση, την ύπαρξη και τους όρους εφαρμογής εμπορικών εγγυήσεων.
- 30 Επομένως, τυχόν ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 κατά τρόπον ώστε η έννοια της «εμπορικής εγγυήσεως» να περιλαμβάνει την ανάληψη από τον έμπορο υποχρέωσης η οποία συναρτάται με την «ικανοποίηση του ενδιαφερομένου καταναλωτή από το αγορασθέν προϊόν» συνάδει προς τον επιδιωκόμενο από την οδηγία σκοπό της επίτευξης υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, με την εξασφάλιση της ενημέρωσης και της ασφάλειας των καταναλωτών κατά τις συναλλαγές τους με τους εμπόρους, όπως ο σκοπός αυτός κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 της οδηγίας, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αιτιολογικών της σκέψεων 4, 5 και 7. Πράγματι, χάρη στην ερμηνεία αυτή παρέχεται στον καταναλωτή η δυνατότητα, αφενός, να λάβει γνώση της υποχρέωσης την οποία έχει αναλάβει ο αντισυμβαλλόμενος έμπορος και να έχει

πλήρη επίγνωση των όρων που διέπουν τη σύμβαση την οποία προτίθεται να συνάψει πριν από τη σύναψή της, προκειμένου να είναι σε θέση να λάβει συνειδητά την απόφαση να προβεί στη σύναψή της ή όχι, και, αφετέρου, να ζητήσει την επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος μέσω μιας απλής δήλωσης περί μη ικανοποίησώς του, όπερ ενισχύει το επίπεδο προστασίας του έναντι του ιδίου εμπόρου.

- 31 Άλλωστε, η εκ μέρους εμπόρου ανάληψη υποχρέωσης αποδοχής του επιστρεφόμενου αγαθού σε περίπτωση μη ικανοποίησώς του ενδιαφερομένου καταναλωτή συνιστά ειδικότερη έκφανση της επιχειρηματικής ελευθερίας του οικείου εμπόρου, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η οποία πρέπει επίσης να τηρείται κατά την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2011/83 υπό το πρίσμα του σκοπού ο οποίος εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 4 αυτής και συνίσταται στην επίτευξη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων (πρβλ. απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, *Victorinox*, C-179/21, EU:C:2022:353, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 32 Τέλος, στο ερώτημα αν η ενδεχόμενη μη ικανοποίηση του ενδιαφερομένου καταναλωτή από το αγορασθέν αγαθό πρέπει να διαπιστώνεται με αντικειμενικό τρόπο μπορεί να δοθεί μόνον αρνητική απάντηση, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 48 των προτάσεων του. Ειδικότερα, η μη ικανοποίηση των υποκειμενικών προσδοκιών του καταναλωτή έναντι του αγορασθέντος προϊόντος δεν μπορεί, εξ ορισμού, να αποτελέσει αντικείμενο αντικειμενικής επαληθεύσεως. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι αρκεί προς τούτο η απλή δήλωση του καταναλωτή.
- 33 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 έχει την έννοια ότι ο όρος «εμπορική εγγύηση» περιλαμβάνει, ως «οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρ[ε]ται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμ[η] κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης», την ανάληψη, εκ μέρους του εγγυητή έναντι του ενδιαφερόμενου καταναλωτή, υποχρέωσης η οποία συναρτάται με περιστάσεις που αφορούν το πρόσωπο του καταναλωτή, όπως η ικανοποίησή του από το αγορασθέν αγαθό βάσει υποκειμενικής εκτιμήσεως, χωρίς οι περιστάσεις αυτές να πρέπει να εξακριβώνονται με αντικειμενικό τρόπο προκειμένου να εφαρμόζεται η εν λόγω εμπορική εγγύηση.
- 34 Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, όπως διαπιστώνεται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι θα κληθεί να λάβει επίσης υπόψη το άρθρο 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771 προκειμένου να εξετάσει τη νομιμότητα της δήλωσης LACD, πρέπει να προστεθεί ότι η ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83 που δόθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως ισχύει και για την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 12, της οδηγίας 2019/771, καθόσον η έννοια της «εμπορικής εγγύσεως» ορίζεται με σχεδόν πανομοιότυπο τρόπο σε αμφότερες τις προαναφερθείσες διατάξεις και, όπως και η οδηγία 2011/83, έτσι και η οδηγία 2019/771 αποσκοπεί στην επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, όπερ προκύπτει από το άρθρο 1 αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 2, σημείο 14, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

έχει την έννοια ότι:

ο όρος «εμπορική εγγύηση» περιλαμβάνει, ως «οποιαδήποτε άλλη απαίτηση πέραν της συμμόρφωσης που αναφέρ[ε]ται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμ[η] κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης», την ανάληψη, εκ μέρους του εγγυητή έναντι του ενδιαφερόμενου καταναλωτή, υποχρέωσης η οποία συναρτάται με περιστάσεις που αφορούν το πρόσωπο του καταναλωτή, όπως η ικανοποίησή του από το αγορασθέν αγαθό βάσει υποκειμενικής εκτιμήσεως, χωρίς οι περιστάσεις αυτές να πρέπει να εξακριβώνονται με αντικειμενικό τρόπο προκειμένου να εφαρμόζεται η εν λόγω εμπορική εγγύηση.

(υπογραφές)